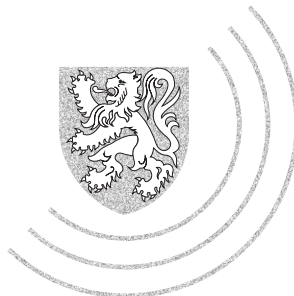

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

15 mei 2003

ONTWERP VAN DECREET

**houdende wijziging van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten
en stads- en dorpsgezichten**

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	9
Advies van de Raad van State	19
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	35
Ontwerp van decreet	39

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De nu voorliggende decreetwijziging behelst zowel een herwerking van de financiële bijdrage van het Vlaamse Gewest voor onderhoudswerken als een herwerking van het hoofdstuk V (nu met de titel “Handhaving”) van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten.

Enerzijds wordt de mogelijkheid om onderhoudsenveloppes toe te kennen voorzien en wordt de term “onderhoudswerken” gedefinieerd.

Anderzijds voert de decreetwijziging een duidelijk en efficiënt handhavingsbeleid in.

Het handhavingsbeleid inzake monumenten en stads- en dorpsgezichten zal nu deels gelijklopend zijn met dat van ruimtelijke ordening, maar ook deels eigen accenten bevatten.

Een strafverzwaring wordt ingevoerd en recidivisten en zogenaamde professionelen worden harder aangepakt.

In tegenstelling tot het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, gewijzigd bij de decreten van 28 september 1999, 22 december 1999, 26 april 2000, 8 december 2000 en 13 juli 2001, is wel rekening gehouden met de wet van 4 mei 1999 tot invoering van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van rechtspersonen.

De decreetwijziging bevat ook bepalingen inzake herstelmaatregelen, dwangsommen en, bij gebreke van herstel binnen de termijn, ambtshalve uitvoeringen.

Ten slotte wordt ook de administratieve geldboete ingevoerd.

Het handhavingsbeleid moet het sluitstuk vormen van het beleid inzake monumenten en stads- en dorpsgezichten.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

Artikel 6, § 1, I, 7°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zoals gewijzigd, kent de bevoegdheid

inzake monumenten en landschappen toe aan de gewesten.

Bovendien stelt artikel 11 van diezelfde bijzondere wet dat de decreten de niet-naleving van hun bepalingen strafbaar kunnen stellen en de straffen wegens de niet-naleving kunnen bepalen, weliswaar binnen de grenzen van de bevoegdheden van de gewesten.

Artikel 2

In de tweede volzin van het bestaande artikel 5, § 6, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, wordt nog steeds verwezen naar de naleving van de in paragraaf 5 van dat artikel bedoelde procedure. Artikel 5, § 5, werd echter opgeheven bij decreet van 18 mei 1999. Om dit probleem op te lossen, dient de tweede volzin van artikel 5, § 6, van het voornoemde decreet te worden vervangen.

Een volgende bepaling betreft de rechtszekerheid. De instrumenterende ambtenaar (meestal notaris) dient voortaan in de overdrachtsakte te vermelden of een in artikel 14, § 1, eerste lid, bedoeld proces-verbaal werd opgesteld en/of dat op het onroerend goed een verplichting rust om herstelmaatregelen uit te voeren of dat het herstel werd uitgevoerd. Dit zal de rechtszekerheid ten aanzien van de kandidaat-koper bevorderen.

De term “overdracht” mag in de ruime zin geïnterpreteerd worden.

Artikel 3

Deze bepaling wordt ingevoerd naar analogie met artikel 19, § 1 en § 2, van het decreet van 16 april 1996 houdende bescherming van landschappen.

Om de bewijsproblematiek op te lossen bij het verdwijnen van goederen tijdens de procedure van bescherming, werd de bewuste bepaling inzake het proces-verbaal van beschrijving opgenomen. Dit systeem moet toelaten waardevol interieur te beschermen tegen vervreemding.

Artikel 4

- 1° Deze bepalingen bestonden reeds vroeger maar worden omwille van de duidelijkheid en leesbaarheid op deze plaats vermeld.
- 2° Hier wordt een lacune rechtgezet die aanwezig was in het bestaande decreet. Het gaat mutatis mutandis om dezelfde opmerking met betrekking tot het bestaande artikel 5, § 6, van het voornoemde decreet.
- 3° Deze bepaling betreft nogmaals de rechtszekerheid ten aanzien van de kandidaat-koper.
- 4° Deze tekst stuurt de wijze waarop de Vlaamse regering in het kader van haar onderhoudsbeleid ter vrijwaring van de authenticiteit van het onroerend cultureel erfgoed binnen haar budgettaire mogelijkheden financiële ondersteuning kan verlenen voor onderhoudswerken. Daar voor het behoud van grote monumenten, zoals kerken, kathedralen, kastelen, abdijen, stadhuizen, schouwburgen, enzovoort veel meer vanuit een globale, het gehele monument omvattende visie met meerjaren-onderhoudsplannen zou moeten gewerkt worden, wordt het principe van onderhoudsenveloppes ingevoerd. Hiermee moet vermeden worden dat, om uitvoering te geven aan een goedgekeurd onderhoudsplan voor dergelijke grootschalige monumenten, jaar op jaar opnieuw een onderhoudspremieaanvraag moet opgemaakt, ingediend en geëvalueerd worden.

Ten behoeve van de premieaanvrager is het tevens belangrijk dat bepaald wordt wat precies als onderhoudswerken kan worden aangemerkt.

- 5° Deze bepaling wordt opgenomen om tegemoet te komen aan de opmerkingen van de afdeling wetgeving van de Raad van State in advies 32.582/3 over een ontwerp van besluit van de Vlaamse regering betreffende de wijziging aan sommige bepalingen inzake de regelgeving met betrekking tot de monumenten- en landschapszorg, wat de invoering van de euro betreft.

Artikel 5

Alle bepalingen inzake handhaving zijn gegroepeerd in één hoofdstuk.

In § 1 van het ontworpen artikel 13 worden bepaalde werken of handelingen zowel ten aanzien van

voor bescherming vatbare als ten aanzien van beschermde monumenten en stads- en dorpsgezichten strafbaar gesteld. Sommige bepalingen werden correcter geformuleerd, andere werden toegevoegd.

De strafmaat is gebaseerd op deze van artikel 146 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, gewijzigd bij de decreten van 28 september 1999, 22 december 1999, 26 april 2000, 8 december 2000 en 13 juli 2001.

Het gaat om wanbedrijven.

Strafbaar is onder meer een inbreuk plegen op de bepalingen in het beschermingsbesluit zelf, op de voorschriften inzake instandhouding en onderhoud zoals bepaald in het uitvoeringsbesluit, nalaten de nodige instandhoudings- en onderhoudswerken uit te voeren, het beschermd goed ontsieren, beschadigen of vernielen, werken of handelingen uitvoeren zonder machtiging of in strijd met de in de machtiging gestelde voorwaarden.

Nieuw is de bepaling dat nu ook éénieder die werken of handelingen voortzet in strijd met een bevel tot stillegging of een beschikking, in kort geding strafbaar is.

De verplichting voor de instrumenterende ambtenaar is, zoals reeds vermeld, uitgebreid.

De bepaling in 8° richt zich specifiek tot eigenaars, erfpachthouders, opstalhouders en vruchtgebruikers.

De bepaling in 9° sluit nauw aan bij 7°. Het is de bedoeling om door de uitbreiding van de verplichting voor de instrumenterende ambtenaar meer rechtszekerheid te creëren ten aanzien van de nieuwe eigenaar.

In zijn opmerking over het ontworpen artikel 13, § 1, 2°, heeft de Raad van State waarschijnlijk het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten over het hoofd gezien. Het is dit besluit dat nu wordt bedoeld met “algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud, die overeenkomstig artikel 11, § 5, door de Vlaamse regering zijn vastgesteld”. Het besluit bevat een hele reeks voorschriften met algemene draagwijdte, enerzijds ten aanzien van het exterieur van monumenten en stads- en dorpsgezichten, anderzijds ten aanzien van het interieur

van monumenten. Het bevat ook voorschriften ten aanzien van de bodemgesteldheid en vegetatie en specifieke voorschriften voor bepaalde categorieën van beschermde goederen.

§ 2. Strafverzwaring is voorzien wanneer de inbreuk gepleegd werd door zogenaamde professionen (zie ook artikel 146, laatste lid, van het eerder vermelde decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening) en in het geval van bijzondere herhaling (zie ook artikel 41, § 3, van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging).

§ 3. Hierbij kan verwezen worden naar de wet van 4 mei 1999 tot invoering van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van rechtspersonen, die een lacune in het strafrecht opvulde.

Wat de geldboete betreft, kan verwezen worden naar de omzettingsregel van artikel 41bis, § 1, van het Strafwetboek. Aldus wordt tegemoet gekomen aan de opmerking van de Raad van State.

De decreetgever meent dat in bepaalde gevallen het algemeen belang in die mate geschaad kan zijn dat een verbod om een werkzaamheid uit te oefenen, verantwoord is. Het is immers denkbaar dat de verdere uitoefening van een werkzaamheid in een beschermd monument, stads-of dorpsgezicht, dit onroerend goed, dat nota bene werd beschermd omwille van het algemeen belang, onherstelbaar zou beschadigen.

Het ontworpen artikel 14, § 1 en § 2 (min of meer het vroegere artikel 11, § 5), werd ingevoerd naar aanleiding van de wijziging in 1993 van artikel 11 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980.

Voortaan konden de decreten immers de hoedanigheid van agent of officier van gerechtelijke politie toekennen aan de beëdigde ambtenaren, de bevoegdheid regelen van processen-verbaal en de gevallen bepalen waarin een huiszoeking kan plaatshebben.

De hier uitgewerkte regeling is noodzakelijk voor de vlotte werking van het handhavingsbeleid.

In het ontworpen artikel 14, § 1, eerste lid, heeft de decreetgever beslist een bijzondere bewijswaarde toe te kennen aan het proces-verbaal. De bijzondere bewijswaarde slaat enkel op materiële feiten die de verbalisant persoonlijk heeft vastgesteld en geldt dus niet voor gevolgtrekkingen of vermoeden

die uit de vaststellingen kunnen worden afgeleid.

De overtreder dient binnen de vijftien dagen van het proces-verbaal op de hoogte te worden gebracht via aangetekende brief met ontvangstbewijs. Zoals de Raad van State terecht opmerkt, zal een overschrijding van die termijn niet de nietigheid van het proces-verbaal tot gevolg hebben, maar enkel het verlies van zijn bijzondere bewijswaarde.

In § 3 blijkt nu ook uit de tekst zelf dat het begrip “woning” (en de bijhorende bescherming die wordt gewaarborgd) ook slaat op beroeps- en bedrijfslokalen.

Er werd ook tegemoet gekomen aan het voorstel van de Raad van State over de uren waarop de woning kan worden betreden. De bepaling is nu gelijklopend met artikel 81, § 2, 4°, van de wet van 12 juni 1991 op het consumentenkrediet en met artikel 113, § 2, 5, van de wet van 14 juli 1971 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument.

In § 3 wordt de procedure bij stillegging der werken besproken en in § 4 wordt aan de door de Vlaamse regering aangewezen ambtenaren de bevoegdheid toegekend om over te gaan tot het leggen der zegels en de inbeslagname van werk- en voertuigen (als accessorium van de beslissing om de werken stil te leggen). De decreetgever meent dat er voldoende redenen zijn om deze bepaling te verantwoorden. Dit heeft alles te maken met de preventieve werking van deze maatregelen : het voorkomen van misdrijven tegen het onroerend erfgoed is immers een belangrijk aandachtspunt in een gedegen handhavingsbeleid. De decreetgever heeft zich trouwens gespiegeld aan artikel 155 van het voornoemde decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening.

Paragrafen 5 en 6 handelen over de administratieve geldboete en het dwangbevel en zijn gebaseerd op artikelen 156 en 157 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening zoals gewijzigd.

Deze maatregel moet het mogelijk maken een aan de gang zijnd misdrijf zo snel mogelijk te stoppen en aldus verdere schade te beperken.

Om te vermijden dat werken of handelingen worden verdergezet ondanks een uitdrukkelijk bevel tot stillegging, dient de geldboete voldoende hoog te zijn om een afschrikkend en preventief karakter te hebben.

Net zoals in het decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, is ook een cumulatie van geldboetes mogelijk.

Conform een beginsel van behoorlijk bestuur en conform de opmerking van de Raad van State is nu ook voorzien in het recht voor betrokkene om gehoord te worden alvorens een beslissing wordt genomen.

De beslissing van de door de Vlaamse regering aangewezen ambtenaren om een administratieve geldboete op te leggen is een administratieve rechtshandeling (Arbitragehof, 6 december 2000, www.Arbitrage.be, nr. 127/2000).

Artikel 6.1 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM), dat principieel alleen van toepassing is op rechterlijke instanties, staat een voorafgaande administratieve procedure niet in de weg, op voorwaarde dat nadien beroep mogelijk is bij een onpartijdige en onafhankelijke rechterlijke instantie met volle rechtsmacht. Conform de rechtspraak van het Arbitragehof en naar de bewoordingen van de memorie van toelichting bij het originele decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening vervult de “rechtbank van het arrondissement van de plaats waar de roerende goederen gelegen zijn” die functie (*Parl. St.* VI. Parl. 1998-1999, nr. 1332/8).

De administratieve geldboeten worden gestort op een artikel van de algemene ontvangstenrekening.

Het ontworpen artikel 15 bevat bepalingen inzake het opleggen van herstelmaatregelen, het uitvoeren van de rechterlijke uitspraak en de inschrijving op het hypotheekkantoor.

In § 1 wordt de rechtstreekse herstellvordering toegekend naar analogie met artikel 149 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, zoals gewijzigd.

Merk op dat de rechter slechts één herstelmaatregel kan opleggen, namelijk herstel in de oorspronkelijke toestand.

Dit was ook al voorzien in het bestaande decreet van 3 maart 1976 en wordt in de voorliggende tekst

behouden. De reden van dit onderscheid met ruimtelijke ordening is de nadruk die voor monumenten, stads- en dorpsgezichten dient te worden gelegd op de authenticiteit.

Indien de oorspronkelijke materialen niet meer aanwezig zijn of niet meer bestaan, zal gewerkt worden met materialen die de oorspronkelijke zo dicht mogelijk benaderen. Deze techniek wordt trouwens ook toegepast bij restauraties.

Hoewel de termijn voor de uitvoering van de herstelmaatregel in theorie tot drie jaar kan oplopen, is dit in de praktijk niet wenselijk. Enerzijds kan in de herstellvordering een kortere termijn bepaald worden – en indien de rechter de verdere beschadiging van het waardevolle erfgoed wil voorkomen, zal hij deze kortere termijn opleggen – anderzijds is het ten zeerste wenselijk dat de rechter zich richt naar de termijn in artikel 149 van het decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, namelijk “één jaar niet overschrijden”.

In § 1 wordt nu ook, in het kader van beter bestuurlijk beleid, decretaal vastgelegd dat, indien het ook een inbreuk op de ruimtelijke ordening betreft, het proces-verbaal met herstellvordering ter kennis gebracht wordt van de stedenbouwkundig inspecteur, die dan eventueel kan reageren. De ambtenaren bevoegd om de inbreuken op het decreet van 3 maart 1976 vast te stellen, behouden evenwel het laatste woord inzake het herstel in de oorspronkelijke staat.

Overeenkomstig § 2 kan enkel een proces-verbaal van vaststelling als bewijs van herstel dienen.

Paragraaf 3 betreft de ambtshalve uitvoeringen. Opnieuw kan verwezen worden naar het decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, met evenwel een specifieke bepaling voor monumenten en stads- en dorpsgezichten : enkel niet-historisch materiaal kan verkocht of verwijderd worden.

Paragraaf 4 is opnieuw gebaseerd op artikel 160 van het decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, met dit verschil dat de dagvaarding wordt overgeschreven.

Deze aanpassing was nodig en moet ervoor zorgen dat de publiciteit te allen tijde kan gebeuren, hetgeen niet mogelijk is bij kantmelding ; deze kan immers niet gebeuren als er geen overgeschreven titel bestaat (bijvoorbeeld verkrijging door erfenis).

De minister-president van de Vlaamse regering,

Patrick DEWAELE

*De Vlaamse minister van Binnenlandse
Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd
en Ambtenarenzaken,*

Paul VAN GREMBERGEN

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende wijziging van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten
en stads- en dorpsgezichten

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

Aan artikel 5, § 6, en 11, § 6, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995 en 18 mei 1999, wordt de volgende zin toegevoegd :

“In voorkomend geval vermeldt de instrumenterende ambtenaar in de overdrachtsakte dat een proces-verbaal in het kader van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten werd opgemaakt en/of dat op het onroerend goed, ten gevolge van een definitieve rechterlijke beslissing, een verplichting rust om herstelmaatregelen uit te voeren of dat de rechterlijke beslissing werd uitgevoerd.”

Artikel 3

Aan artikel 7 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij decreet van 22 februari 1995, wordt de volgende bepaling toegevoegd : “De gemachtigde heeft voor het onderzoek naar de waarden tot bescherming toegang tot de monumenten, stads- en dorpsgezichten, die op een ontwerp van lijst voorkomen, met uitzondering van de woningen. Het proces-verbaal van beschrijving dat wordt opgemaakt, heeft bewijskracht tot het tegendeel bewezen is.

De leden van de Koninklijke Commissie hebben eveneens, voor het onderzoek naar de waarden tot bescherming toegang tot de monumenten, stads- en dorpsgezichten, die op een ontwerp van lijst voorkomen, met uitzondering van de woningen.”

Artikel 4

In artikel 11 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995 en 18 mei 1999, wordt § 4 vervangen door wat volgt :

“Werken kunnen niet worden aangevat zonder voorafgaande machtiging.”

Artikel 5

In artikel 11 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995 en 18 mei 1999, wordt § 5 vervangen door wat volgt :

“De Vlaamse regering stelt algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud vast.”

Artikel 6

In artikel 11 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995 en 18 mei 1999, wordt § 9 vervangen door wat volgt :

"Binnen de kredieten die hiervoor op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap zijn uitgetrokken, kan voor de onderhoudswerken waarvan de noodzaak bewezen is, een financiële bijdrage worden verleend aan de eigenaar, houder van zakelijke rechten of huurder die opdrachtgever is en de kosten ervan draagt onder de voorwaarden en in de verhoudingen die de Vlaamse regering vaststelt.

Het Vlaamse Gewest kan in de vorm van onderhoudsenveloppes een bijdrage leveren in de kosten voor de uitvoering van meerjarenonderhoudsplannen onder de voorwaarden die de Vlaamse regering vaststelt.

Voor de toepassing van dit decreet worden beschouwd als onderhoudswerken :

- 1° werkzaamheden die de Vlaamse regering als zodanig beschouwt met het oog op duurzaam behoud, op het voorkomen van verval en de dringende instandhouding van beschermd monumenten ;
- 2° werkzaamheden aan kenmerkende erfgoedelementen die niet als monument zijn beschermd in beschermde stads- en dorpsgezichten ;
- 3° onderhoudsbevorderend gebruik van als monument beschermd erfgoed ;
- 4° werkzaamheden voor de herwaardering van bijzondere erfgoedkenmerken van beschermd stads- en dorpsgezichten, die er de eigenheid van bepalen, met inbegrip van het opstellen van een herwaardeeringsplan ;
- 5° werkzaamheden aan kleinere onroerende erfgoedelementen ; dat zijn onroerende goederen die kleinere culturele erfgoedelementen vormen, al dan niet gelegen zijn in een beschermd landschap of beschermd stads- of dorpsgezicht, die al dan niet deel uitmaken van een niet als monument beschermd groter onroerend goed en die waardevol zijn vanuit artistiek, landschappelijk, historisch, wetenschappelijk, industrieel-archeologisch, volkskundig of ander sociaal-cultureel oogpunt."

Artikel 7

In artikel 11 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995 en 18 mei 1999, wordt een § 10 ingevoerd, die luidt als volgt :

“§ 10. Met ingang van 1994 stelt de Vlaamse regering de voorwaarden vast voor het toekennen van een Vlaamse Monumentenprijs.”

Artikel 8

In hetzelfde decreet wordt het opschrift van hoofdstuk V vervangen door wat volgt : “Hoofdstuk V. Handhaving”.

Artikel 9

Artikel 13 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 22 februari 1995, wordt vervangen door wat volgt :

“Artikel 13

§ 1. Onverminderd de toepassing van de straffen die bij het Strafwetboek of bij andere wetten of decreten zijn bepaald, worden de volgende personen gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot vijf jaar en/of een geldboete van 1 tot 10.000 euro of met één van die straffen :

- 1° éénieder die aan een voor bescherming vatbaar of definitief beschermd monument of in een voor bescherming vatbaar of definitief beschermd stads- of dorpsgezicht werken uitvoert of handelingen stelt die strijdig zijn met de bepalingen van het besluit dat overeenkomstig artikel 5, § 1, of artikel 7 van dit decreet is genomen ;
- 2° éénieder die aan een voor bescherming vatbaar of definitief beschermd monument of in een voor bescherming vatbaar of definitief beschermd stads- of dorpsgezicht werken uitvoert of handelingen stelt die strijdig zijn met de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud, die overeenkomstig artikel 11, § 5, bij besluit van de Vlaamse regering zijn vastgesteld ;
- 3° de eigenaar, erfpachthouder, opstalhouder of vruchtgebruiker die verzuimt de overeenkomstig artikel 5, § 7, en 11, § 1, bepaalde voorschriften na te leven ;
- 4° éénieder, met inbegrip van de gebruiker en de persoon die dieren onder zijn hoede heeft, die een voor bescherming vatbaar of definitief beschermd monument of een goed, gelegen in een voor bescherming vatbaar of definitief beschermd stads- of dorpsgezicht, ontsiert, beschadigt of vernielt ;
- 5° éénieder die zonder de in artikel 11, § 4, voorgeschreven machtiging, of in strijd met bij zodanige machtiging gestelde voorwaarden, werken uitvoert of handelingen stelt aan een beschermd monument of aan een in een beschermd stads- of dorpsgezicht gelegen onroerend goed ;
- 6° éénieder die werken of handelingen voortzet in strijd met een bevel tot stillegging of een beschikking in kort geding ;
- 7° de instrumenterende ambtenaar die verzuimt, bij overdracht van een monument dat op een ontwerp van lijst is opgenomen of van een beschermd monument, of bij overdracht van een onroerend goed gelegen in een op een ontwerp van lijst opgenomen stads- of dorpsgezicht of beschermd stads- of dorpsgezicht, overeenkomstig artikel 5, § 6, en 11, § 6, een stedenbouwkundig attest aan te vragen en/of verzuimt in de overdrachtsakte te vermelden dat genoemd monument of onroerend goed in een ontwerp van lijst is opgenomen of beschermd werd, en/of verzuimt in de overdrachtsakte te vermelden dat een proces-verbaal in het kader van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten werd opgemaakt en/of dat op het onroerend goed, ten gevolge van een defini-

tieve rechterlijke beslissing, een verplichting rust om herstelmaatregelen uit te voeren of dat de rechterlijke beslissing werd uitgevoerd ;

8° de eigenaar, erfpachthouder, opstalhouder of vruchtgebruiker die nalaat de mededeling aan de huurders of bewoners, pachters of gebruikers te doen overeenkomstig artikel 5, § 3, en 8, § 3, van dit decreet, of die nalaat de administratie op de hoogte te brengen overeenkomstig artikel 5, § 4, en 8, § 4, van dit decreet ;

9° de betrokkene die nalaat de herstelmaatregelen vermeld in de in § 1, 7° bedoelde overdrachtsakte uit te voeren.

§ 2. De minimumstraffen bestaan in een gevangenisstraf van vijftien dagen en een geldboete van 50 euro of één van deze straffen alleen :

1° indien de misdrijven gepleegd worden door instrumenterende ambtenaren, vastgoedmakelaars en andere personen die in de uitoefening van hun beroep of activiteit onroerende goederen kopen, verkavelen, te koop of te huur zetten, verkopen of verhuren, bouwen of vaste of verplaatsbare inrichtingen ontwerpen en/of opstellen of door personen die bij die verrichtingen als tussenpersonen optreden, bij de uitoefening van hun beroep ;

2° indien een nieuwe overtreding wordt begaan binnen de twee jaar na een vorig vonnis of arrest dat een veroordeling bevat wegens één van de bedoelde misdrijven en kracht van gewijsde heeft verkregen.

§ 3. De rechtspersonen die de in artikel 13, § 1, bedoelde misdrijven begaan, worden gestraft met één of meer van de volgende straffen :

1° de geldboete, bedoeld in artikel 13, § 1 en § 2, vermenigvuldigd met het getal van de maanden gevangenisstraf, bedoeld in artikel 13, § 1 en 2 ;

2° bijzondere verbeurdverklaring ;

3° bekendmaking of verspreiding van de beslissing ;

4° sluiting van één of meer inrichtingen, met uitzondering van de inrichtingen waar werkzaamheden worden verricht die behoren tot een opdracht van openbare dienstverlening ;

5° verbod een werkzaamheid te verrichten die deel uitmaakt van het maatschappelijk doel, met uitzondering van werkzaamheden die behoren tot een opdracht van openbare dienstverlening ;

6° ontbinding, die evenwel niet kan worden uitgesproken tegen publiekrechtelijke rechtspersonen.

§ 4. De bepalingen van het eerste boek van het Strafwetboek, met inbegrip van hoofdstuk VII en van artikel 85, zijn van toepassing op de in artikel 13, § 1, bedoelde misdrijven.”

Artikel 10

Artikel 14 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt :

“Artikel 14

§ 1. Onverminderd de bevoegdheden van de burgemeesters en de agenten en officieren van gerechtelijke politie zijn de door de Vlaamse regering aangewezen ambtenaren bevoegd om de inbreuken op de bepalin-

gen, die bij of krachtens dit decreet zijn opgelegd, op te sporen en vast te stellen. Hun vaststellingen worden vastgelegd bij proces-verbaal dat bewijskracht heeft tot het tegendeel bewezen is.

De overtreder wordt binnen vijftien dagen van het proces-verbaal op de hoogte gebracht via een aangetekende brief met ontvangstbewijs.

Om de in dit decreet omschreven misdrijven op te sporen en vast te stellen in een proces-verbaal, krijgen de ambtenaren die door de Vlaamse regering zijn aangewezen, de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie.

§ 2. De genoemde personen mogen bij de uitoefening van hun ambt op elk ogenblik van de dag of nacht, zonder voorafgaande waarschuwing, vrij binnengaan in alle onroerende goederen die voor bescherming vatbaar en beschermd zijn.

Tot de ruimten die als woning dienen, hebben zij enkel toegang tussen vijf uur 's morgens en éénentwintig uur 's avonds, met machtiging van de onderzoeksrechter.

§ 3. Indien de verboden werken of handelingen uitgevoerd worden en de overtreder zich ter plaatse bevindt, kunnen de ambtenaren die door de Vlaamse regering zijn aangewezen, mondeling bevelen om werken stil te leggen of handelingen te staken die in overtreding zijn met bepalingen van dit decreet.

Het schriftelijk bevel wordt aan de overtreder ter ondertekening voor ontvangst voorgelegd in twee exemplaren, waarvan één voor de verbalisant. Indien de overtreder weigert te tekenen, wordt het motief voor de weigering en, eventueel de weigering zich te rechtvaardigen, in het proces-verbaal opgenomen.

Zo nodig doen de ambtenaren een beroep op de gewapende macht.

Indien de genoemde ambtenaren ter plaatse niemand aantreffen, dan brengen zij ter plaatse het schriftelijk bevel tot onmiddellijke staking van de werken op een zichtbare plaats aan.

Het bevel om de werken stil te leggen of de handelingen te staken, wordt in het proces-verbaal vermeld.

De betrokkene kan in kort geding de opheffing van de maatregel vorderen tegen het Vlaamse Gewest. De vordering wordt gebracht voor de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg in het ambtsgebied waarvan het werk of de handelingen werden uitgevoerd. Boek II, Titel VI van het Gerechtelijk Wetboek is van toepassing op de inleiding en de behandeling van de vordering.

§ 4. De ambtenaren die door de Vlaamse regering zijn aangewezen, kunnen overgaan tot het leggen der zegels en de inbeslagname van werk- en voertuigen.

§ 5. a) Onverminderd de bepalingen van artikel 13, wordt een administratieve geldboete van 5.000 euro opgelegd aan de persoon die werken of handelingen voortzet in strijd met een bevel tot stillegging.

b) De administratieve geldboete wordt opgelegd door de door de Vlaamse regering aangewezen ambtenaren.

De betrokkene wordt van de beslissing tot het opleggen van de administratieve geldboete in kennis gesteld bij aangetekende brief met bericht van ontvangst.

De Vlaamse regering stelt hieromtrent de nadere regels vast.

c) De ambtenaren daartoe aangewezen door de Vlaamse regering beslissen over de gemotiveerde verzoeken om kwijtschelding, vermindering of uitstel van betaling van de in § 5, a bedoelde geldboeten.

Het verzoek schorst de bestreden beslissing.

- d) De in § 5, c bedoelde verzoeken worden binnen 15 dagen, te rekenen vanaf de datum van de afgifte ter post van de in § 5, b, tweede lid bedoelde aangetekende brief, gericht aan de daartoe door de Vlaamse regering aangewezen ambtenaren.
- e) De ambtenaren daartoe aangewezen door de Vlaamse regering nemen een beslissing binnen 30 dagen, te rekenen vanaf de datum van de afgifte ter post van het in § 5, d bedoelde verzoek.

De beslissing van de bevoegde ambtenaren wordt bij aangetekende brief, met bericht van ontvangst, ter kennis gebracht van de indiener van het verzoekschrift.

Bij een met redenen omkleed aangetekend schrijven, gericht aan de indiener van het verzoek, kan de bevoegde ambtenaar de voormelde termijn eenmalig verlengen met 30 dagen.

- f) Indien de beslissing niet is verzonden binnen de in § 5, e gestelde termijn, wordt het verzoek geacht te zijn ingewilligd.
- g) De administratieve geldboete moet worden betaald binnen 60 dagen na de kennisgeving van de definitieve beslissing.
- h) De vordering tot voldoening van de administratieve geldboete verjaart door verloop van vijf jaar, te rekenen vanaf de dag waarop zij is ontstaan.

De verjaring wordt gestuit op de wijze en onder de voorwaarden bepaald bij de artikelen 2244 en volgende van het Burgerlijk Wetboek.

- § 6. a) Bij gebrek aan voldoening van de administratieve geldboete en toebehoren, wordt door de met de invordering belaste ambtenaar een dwangbevel uitgevaardigd.

Dit dwangbevel wordt gevisieerd en uitvoerbaar verklaard door de daartoe door de Vlaamse regering aangewezen ambtenaar.

- b) De betekening van het dwangbevel gebeurt bij gerechtsdeurwaardersexploot of bij aangetekend schrijven.
- c) Op het dwangbevel zijn de bepalingen van toepassing van deel V van het Gerechtelijk Wetboek houdende bewarend beslag en middelen tot tenuitvoerlegging.
- d) Binnen een termijn van 30 dagen na de betekening van het dwangbevel kan de betrokkene bij gerechtsdeurwaardersexploot een met redenen omkleed verzet doen, houdende dagvaarding van het Vlaamse Gewest, bij de rechtbank van het arrondissement van de plaats waar de goederen gelegen zijn.

Dit verzet schorst de tenuitvoerlegging van het dwangbevel.”

Artikel 11

Artikel 15 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt :

“Artikel 15

§ 1. Onverminderd de straf en de eventuele schadeloosstelling, beveelt de rechtbank, op vordering van de gemachtigde, de plaats in de oorspronkelijke toestand te herstellen.

De rechtbank bepaalt, na overweging van de voorgestelde termijn in de herstellvordering, voor de uitvoering van de herstelmaatregelen een termijn van maximaal drie jaar. Na het verstrijken van die termijn, kan de rechtbank, op vordering van de gemachtigde, een dwangsom per dag vertraging in de tenuitvoerlegging van de herstelmaatregel bepalen.

De herstellvordering wordt door de gemachtigde in naam van het Vlaams Gewest bij het parket ingeleid door een gewone brief. De vordering vermeldt minstens de geldende voorschriften en een omschrijving van de toestand die aan het misdrijf voorafging en de termijn binnen dewelke het herstel in de oorspronkelijke staat dient te gebeuren.

De gemachtigde brengt het proces-verbaal met herstellvordering eveneens ter kennis van de stedenbouwkundig inspecteur.

§ 2. De overtreder brengt de Vlaamse regering onmiddellijk op de hoogte via een aangetekende brief of bij afgifte tegen ontvangstbewijs, indien hij de opgelegde herstelmaatregel vrijwillig heeft uitgevoerd. Daarop maakt de ambtenaar die door de Vlaamse regering is aangewezen onmiddellijk na controle ter plaatse een proces-verbaal van vaststelling op.

De ambtenaar die door de Vlaamse regering is aangewezen zendt een afschrift van het proces-verbaal van vaststelling aan de overtreder.

Behoudens bewijs van het tegendeel, geldt enkel het proces-verbaal van vaststelling als bewijs van het herstel en van de datum van het herstel.

§ 3. Als de plaats niet binnen de termijn die door de rechtbank werd gesteld in de vorige staat wordt hersteld of als het strijdige gebruik niet binnen die termijn wordt gestaakt, beveelt het vonnis of arrest dat de Vlaamse regering of een gemachtigde ambtshalve voor de uitvoering ervan moet zorgen.

De overheid of de particulier die het vonnis of arrest uitvoert, is gerechtigd om de materialen en voorwerpen, afkomstig van de herstelling van de plaats of van de staking van het strijdig gebruik, die door de Vlaamse regering als niet-historisch worden aangeduid, te verkopen en te verwijderen.

De overtreder die in gebreke blijft, is verplicht alle uitvoeringskosten, verminderd met de opbrengst van de verkoop der materialen en voorwerpen, te vergoeden op vertoon van een staat, opgesteld door de overheid of begroot en uitvoerbaar verklaard door de beslagrechter in de burgerlijke rechtbank.

§ 4. De dagvaarding voor de correctionele rechtbank of het exploit tot inleiding van het geding is pas ontvankelijk na overschrijving op het hypotheekkantoor, bevoegd voor de plaats waar de onroerende goederen gelegen zijn.

Iedere in de zaak gewezen beslissing is tegenstelbaar aan derden-verkrijgers, van wie de titel van eigendomsverkrijging niet was overgeschreven vóór de in het eerste lid bedoelde overschrijving.

De dagvaarding of het exploit vermeldt de kadastrale omschrijving van het onroerend goed dat het voorwerp is van het misdrijf, en identificeert de eigenaar ervan, in de vorm en onder de sanctie, voorgeschreven door de wetgeving inzake de hypotheken.

Iedere in de zaak gewezen eindbeslissing wordt op de kant van de overschrijving van de in het eerste lid bedoelde dagvaarding of exploit ingeschreven, conform artikel 84 van de Hypotheekwet.

Hetzelfde geldt voor het proces-verbaal waarbij wordt vastgesteld dat het vonnis is uitgevoerd.

Als openbare besturen of derden wegens het in gebreke blijven van de veroordeelde gedwongen zijn om het vonnis uit te voeren, wordt de schuldvordering die daar voor hun rekening uit voortvloeit, gewaarborgd door een wettelijke hypotheek, die ingeschreven, vernieuwd, verminderd of geheel of gedeeltelijk doorgehaald wordt overeenkomstig de bepalingen in hoofdstuk IV en V van de Hypotheekwet.

Die waarborg dekt ook de schuldvordering ten gevolge van de kosten van de hypothecaire formaliteiten, die door hen zijn voorgesloten en die ten laste komen van de veroordeelde."

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse regering,

Patrick DEWAELE

De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid,

Paul VAN GREMBERGEN

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 33.681/3

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 18 juni 2002 door de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "houdende wijziging van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten", heeft, na de zaak te hebben onderzocht op de zittingen van 22 oktober 2002 en 14 januari 2003, op laatstvermelde datum het volgende advies gegeven :

STREKKING VAN HET ONTWERP

1. De wijzigingen die het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet beoogt aan te brengen in het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, hebben in hoofdzaak betrekking op het handhavingsbeleid (artikelen 2 tot 4 en 8 tot 11 van het ontwerp), op het toekennen van onderhoudsenveloppes (artikelen 5 en 6 van het ontwerp) en op de Vlaamse monumentenprijs (artikel 7 van het ontwerp).

VORMVEREISTEN

2. Het ontwerp moet geacht worden een "sociaal-economische dimensie" te hebben, in de zin van artikel 5, § 2, a), van het decreet van 27 juni 1985 op de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV). Overeenkomstig die decreetsbepaling moet de tekst van het ontwerp dan ook voor advies aan de SERV worden voorgelegd.

Die raadpleging is te dezen niet gebeurd. De Raad van State dient dan ook een voorbehoud op dit punt te maken.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Voorafgaande opmerking

3.1. De artikelen 2 (partim) en 4 tot 7 van het ontwerp beogen wijzigingen aan te brengen in artikel 11 van het voornoemde decreet van 3 maart 1976. Overeenkomstig de voorschriften van de formele legistiek, moeten al die wijzigingen worden gegroepeerd in één artikel van het ontwerp.

3.2. De artikelen 8 tot 11 dienen te worden omgewerkt tot één artikel, dat op de wetgevingstechnisch voorgeschreven wijze hoofdstuk V van het decreet van 3 maart 1976 vervangt.

3.3. In de slotopmerking van het voorliggende advies wordt een voorstel tot indeling van het ontwerp gedaan, rekening houdend met de opmerkingen 3.1 en 3.2, alsmede met de andere wetgevingstechnische opmerkingen.

Artikel 2

4. In de ontworpen toevoeging aan de artikelen 5, § 6, en 11, § 6, van het decreet van 3 maart 1976 wordt gewag gemaakt van "een proces-verbaal in het kader van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten".

Volgens de gemachtigde ambtenaar is het de bedoeling te verwijzen naar het proces-verbaal bedoeld in het ontworpen artikel 14, § 1, eerste lid (artikel 10 van het ontwerp). Men vervange derhalve de woorden "een proces-verbaal ... dorpsgezichten" door "een in artikel 14, § 1, eerste lid, bedoeld proces-verbaal".

Dezelfde opmerking geldt voor het ontworpen artikel 13, § 1, 7° (artikel 9 van het ontwerp).

Overigens verdient het aanbeveling de ontworpen tekst in het voornoemde artikel 11, § 6, in te voegen als een derde lid en niet als een nieuwe volzin.

5. In de tweede volzin van het bestaande artikel 5, § 6, van het voornoemde decreet van 3 maart 1976 wordt nog steeds verwezen naar de naleving van de in paragraaf 5 van dat artikel bedoelde procedure. Artikel 5, § 5, werd echter opgeheven bij decreet van 18 mei 1999.

De gemachtigde ambtenaar stelt in dit verband voor in artikel 5, § 6, de laatste volzin te schrappen en te vervangen als volgt : "De stedenbouwkundige attesten worden onderworpen aan het bindend advies van de afdeling Monumenten en Landschappen."

In het ontwerp dient een daartoe strekkende bepaling te worden opgenomen.

Dezelfde opmerking geldt mutatis mutandis voor artikel 11, § 6, tweede lid, van het decreet van 3 maart 1976.

Artikel 3

6. De ontworpen toevoeging ⁽¹⁾ aan artikel 7 van het voornoemde decreet van 3 maart 1976 bepaalt dat "de gemachtigde" voor het onderzoek naar de waarden tot bescherming, toegang heeft tot de monumenten, stads- en dorpsgezichten, die op een ontwerp van lijst voorkomen, met uitzondering van de woningen, en dat het proces-verbaal van beschrijving dat wordt opgemaakt, bewijskracht heeft tot het tegendeel is bewezen.

6.1. De gemachtigde ambtenaar heeft in dit verband verduidelijkt dat met "de gemachtigde" de daartoe door de minister aangewezen ambtenaren-erfgoedconsulenten bedoeld worden. Vermits de term voorts nog in dezelfde betekenis gehanteerd wordt in het ontworpen artikel 15, § 1, eerste lid (artikel 11 van het ontwerp), verdient het aanbeveling in artikel 2 van het decreet van 3 maart 1976 een definitie van het begrip "gemachtigde" op te nemen.

6.2. De draagwijdte van de volzin "Het proces-verbaal van beschrijving dat wordt opgemaakt, heeft bewijskracht tot het tegendeel bewezen is" is niet duidelijk nu het in casu niet gaat om een contentieuze, maar wel om een louter administratieve procedure.

Artikel 9

7.1. In het ontworpen artikel 13, § 1, zijn de woorden "Onverminderd de toepassing van de straffen die bij het Strafwetboek of bij andere wetten of decreten zijn bepaald" overbodig, en kunnen dus worden weggelaten.

⁽¹⁾ Voor de duidelijkheid zou het overigens beter zijn de ontworpen bepaling als een artikel 6bis op te nemen in afdeling I van hoofdstuk IV van het decreet.

7.2. De toepassing van de in het ontworpen artikel 13, § 1, bepaalde geldboete van 1 tot 10.000 euro kan nu eens aanleiding geven tot de kwalificatie van een misdrijf als een overtreding en dan weer als een wanbedrijf. Volgens de gemachtigde ambtenaar is het evenwel de bedoeling dat de in dit artikel bedoelde misdrijven in eerste instantie steeds wanbedrijven zouden zijn, hetgeen trouwens reeds zo is bij toepassing van de ontworpen gevangenisstraf.

Men schrijve derhalve in de inleidende zin van het ontworpen artikel 13, § 1 : "... 26 tot 10.000 euro ...".

8. In het ontworpen artikel 13, § 1, 2°, worden handelingen strafbaar gesteld, die strijdig zijn met door de regering vast te stellen algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud.

In dit verband moet erop worden gewezen dat de decreetgever, overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 12, tweede lid, en 14 van de Grondwet en in artikel 7 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, met een grote nauwkeurigheid de gedragingen moet aanwijzen welke strafbaar worden gesteld en de straffen moet bepalen die daarvoor kunnen worden opgelegd.

Het ontworpen artikel 13, §1, 2°, moet dan ook nader worden gespecificeerd.

9.1. De inleidende zin van het ontworpen artikel 13, § 2, redigere men als volgt :

"De in § 1 bedoelde straffen bestaan minimaal ... (verder zoals in het ontwerp)".

9.2. In het ontworpen artikel 13, § 2, 1°, schrijve men : "indien de misdrijven bedoeld in § 1, gepleegd worden ...".

10. Het ontworpen artikel 13, § 3, voorziet in een aantal straffen voor rechtspersonen die de misdrijven bedoeld in het ontworpen artikel 13, § 1, begaan.

10.1. Vermits de ontworpen bepaling in beginsel betrekking heeft op straffen en strafbaarstellingen, waarin voorzien is in de artikelen 7bis, 35 tot 37bis, 41bis en 42 van het Strafwetboek, is het in artikel 11, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen bedoelde eensluidend advies van de Ministerraad niet vereist.

10.2. De in het ontworpen artikel 13, § 3, 1°, opgenomen omzettingsregel wijkt af van het bepaalde in artikel 41bis, § 1, van het Strafwetboek.

Vraag is of zulks in de bedoeling ligt van de stellers van het ontwerp.

10.3. De gemachtigde heeft voorts verklaard dat het ontworpen artikel 13, § 3, 2°, moet aangevuld worden in die zin dat de bijzondere verbeurdverklaring ten aanzien van publiekrechtelijke personen enkel betrekking kan hebben op goederen die vatbaar zijn voor burgerlijk beslag.

Dezelfde opmerking geldt voor het ontworpen artikel 14, § 6, c) (artikel 10 van het ontwerp).

10.4. Het in het ontworpen artikel 13, § 3, 5°, vermelde verbod om een werkzaamheid uit te voeren (zonder tijdslimiet), houdt een ernstige beperking in van de vrijheid van handel en nijverheid. Opdat die maatregel verenigbaar zou zijn met het evenredigheidsbeginsel, is vereist dat het algemeen belang, dat met de bedoelde maatregel gediend wordt, opweegt tegen de aantasting van de individuele rechten van de betrokkene ⁽²⁾.

Het staat aan de decreetgever om te oordelen over de opportuniteit van de ontworpen maatregel.

⁽²⁾ Advies 27.173/3 van 9 december 1997 over het ontwerp dat geleid heeft tot de wet van 17 november 1998 houdende wijziging van de wetten betreffende de veterinaire keuring, Parl. St., Kamer, 1997-98, nr. 1604-1, (8), 9.

11. Luidens het ontworpen artikel 13, § 4, zijn de bepalingen van boek I van het Strafwetboek, met inbegrip van hoofdstuk VII en van artikel 85, van toepassing op de in het ontworpen artikel 13, § 1, bedoelde misdrijven.

Een dergelijk voorschrift vloeit reeds voort uit artikel 11, eerste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Het ontworpen artikel 13, § 4, kan dan ook worden geschrapt.

Artikel 10

12.1. Met betrekking tot het ontworpen artikel 14, § 1, eerste lid, waarin wordt bepaald dat het betrokken proces-verbaal bewijskracht heeft tot bewijs van het tegendeel, moet worden opgemerkt dat dergelijke regel een uitzondering vormt op de algemene regel dat een proces-verbaal geldt als een loutere inlichting en, zoals er door het Arbitragehof werd op gewezen, derhalve ook op de regel van de vrije bewijslevering in strafzaken, waarbij de rechter, naar eigen overtuiging, de bewijswaarde beoordeelt van een bepaald element, zodat het verschil in behandeling dat eruit voortvloeit op een redelijke verantwoording dient te berusten en het de rechten van de beklaagde niet op een onevenredige wijze mag beperken ⁽³⁾.

Het zou derhalve aanbeveling verdienen om in de memorie van toelichting een verantwoording op te nemen voor het toekennen van een bijzondere bewijswaarde aan het in het ontworpen artikel 14, § 1, eerste lid, bedoelde proces-verbaal.

12.2. In het ontworpen artikel 14, § 1, tweede lid, wordt bepaald dat de overtreder binnen vijftien dagen van het proces-verbaal op de hoogte gebracht wordt via een aangetekende brief met ontvangstbewijs. Het ontwerp voorziet niet in een sanctie voor het geval dat het afschrift van het proces-verbaal niet binnen de vastgestelde termijn wordt meegedeeld. Een overschrijding van die termijn heeft bijgevolg niet de nietigheid van het proces-verbaal tot gevolg, maar enkel het verlies van zijn bijzondere bewijswaarde, zodat

⁽³⁾ Arbitragehof, nr. 40/2000, 6 april 2000, overw. B.14.1, en Arbitragehof, nr. 16/2001, 14 februari 2001, overw. B.12.1.

het proces-verbaal enkel als inlichting zal gelden en de rechter bijgevolg vrij over de bewijswaarde ervan oordeelt ⁽⁴⁾.

Het staat aan de stellers van het ontwerp om te oordelen of er al dan niet in een specifieke sanctie voor het overschrijden van de vermelde termijn dient te worden voorzien.

13. Het ontworpen artikel 14, § 2, verleent aan de met het toezicht belaste ambtenaren de bevoegdheid om "op elk ogenblik van de dag of de nacht, zonder voorafgaande waarschuwing, vrij binnen (te) gaan in alle onroerende goederen die voor bescherming vatbaar en beschermd zijn. Tot de ruimten die als woning dienen, hebben zij enkel toegang tussen vijf uur 's morgens en éénentwintig uur 's avonds, met machtiging van de onderzoeksrechter".

In dat verband moet erop worden gewezen dat het recht op eerbiediging van de woning niet enkel wordt gewaarborgd door artikel 15 van de Grondwet, maar ook door artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) en door artikel 17 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten. Uit de rechtspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens blijkt dat het begrip "woning" in deze context ruim moet worden opgevat en dat het mede slaat op beroeps- en bedrijfslokalen ⁽⁵⁾.

Bovendien heeft het Arbitragehof erop gewezen dat "het optreden van de onderzoeksrechter, onpartijdig en onafhankelijk magistraat, een essentiële waarborg (lijkt) te zijn voor de inachtneming van de voorwaarden waaraan een aantasting van de onschendbaarheid van de woning is onderworpen, die is gewaarborgd bij artikel 15 van

⁽⁴⁾ A. DE NAUW, Naar een economisch strafprocesrecht ?, in Liber Amicorum Paul De Vroede, Antwerpen, Kluwer Rechtswetenschappen, 1994, p. 501; D. HOLSTERS, De bewijswaarde van het proces-verbaal betreffende de vaststelling van misdrijven, R.W., 1980-81, p. 1374.

⁽⁵⁾ E.H.R.M., 16 december 1992, Niemietz, Publ. Cour, reeks A, vol. 251-B; E.H.R.M., 25 februari 1993, Funke, Crémieux en Mialhe, Publ. Cour, reeks A, vol. 256-A, -B en -C. Zie ook D. YERNAULT, Les pouvoirs d'investigation de l'administration face à la délinquance économique : les locaux professionnels et l'article 8 de la Convention européenne, Rev. Trim. Dr. H., 1994, p. 117-135.

de Grondwet en artikel 8.1 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens" ⁽⁶⁾. Uit deze vaststelling leidt het Hof af dat afwijkingen op die regel slechts uitzonderlijk kunnen zijn en dienen te worden verantwoord door redenen eigen aan de misdrijven waarop zij betrekking hebben ⁽⁷⁾.

Uit wat voorafgaat volgt dat de stellers van het ontwerp er goed aan doen te overwegen om te voorzien in bijzondere waarborgen met betrekking tot het betreden van plaatsen die, zelfs al zijn zij geen "woning" in de zin van artikel 15 van de Grondwet, toch de waarborgen bedoeld in de voornoemde verdragsbepalingen genieten.

Anders dan het geval is in bijvoorbeeld artikel 81, § 2, 4°, van de wet van 12 juni 1991 op het consumentenkrediet en in artikel 113, § 2, 5, van de wet van 14 juli 1971 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument, waar het binnentreden in bewoonde lokalen slechts mogelijk is tussen acht en achttien uur ⁽⁸⁾, bepaalt het ontworpen artikel 14, § 2, tweede lid, dat de erin bedoelde personen, met machtiging van de onderzoeksrechter, een woning kunnen betreden tussen vijf en éénentwintig uur.

Alhoewel een aantal bijzondere wetten het betreden van de woning binnen de laatstgenoemde uren mogelijk maken, en het ook die uren zijn waaraan wordt gerefereerd in de wet van 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize of huiszoeking mag worden verricht, zullen de stellers van het ontwerp zich dienen te beraden over de vraag of de regeling in de wetten van 12 juni 1991 en 14 juli 1971 niet beter het evenwicht waarborgt dat er dient te bestaan tussen de rechten van de betrokken personen, enerzijds, en de noodzaak voor de in het ontwerp bedoelde ambtenaren om op een doeltreffende wijze hun taak te kunnen uitoefenen.

⁽⁶⁾ Arbitragehof, nr. 140/98, 16 december 1998, overw. B.1.

⁽⁷⁾ Ibid., overw. B.2.

⁽⁸⁾ In andere bijzondere wetten is het betreden van de woning dan weer mogelijk tussen negen en éénentwintig uur : zie bijvoorbeeld artikel 12, vierde lid, van de wet van 19 februari 1965 betreffende de uitoefening van de zelfstandige beroepsactiviteiten der vreemdelingen.

14. Het ontworpen artikel 14, § 4, bepaalt dat de ambtenaren die door de Vlaamse regering zijn aangewezen, kunnen overgaan tot het leggen der zegels en tot de inbeslagname van werk- en voertuigen.

De Raad van State begrijpt die bepaling in die zin dat het gaat om accessoires van de beslissing om de werken stil te leggen of de handelingen te staken (ontworpen artikel 14, § 3, eerste tot vierde lid) die uitgeoefend kunnen worden, zelfs vooraleer betrokkene in kort geding de opheffing van de maatregel vordert.

De beslissing om de werken stil te leggen of de handelingen te staken is bindend voor de betrokkene. Die bestuurshandeling geniet bovendien het "privilège du préalable", krachtens hetwelk ze uitvoerbaar is zolang ze zelf niet vernietigd of ingetrokken is, ongeacht of ze regelmatig dan wel onregelmatig is ⁽⁹⁾.

Dat een eenzijdige bestuurshandeling de burger bindt, betekent op zich nog niet dat de administratie tot gedwongen uitvoering kan overgaan, zonder zich daarvoor tot de rechter te wenden ⁽¹⁰⁾. Integendeel, de administratie is daartoe niet gerechtigd, "wanneer geen wettekst haar daartoe machtigt en er geen bijzondere omstandigheden zijn die een dringend ingrijpen noodzakelijk maken, teneinde een ernstige verstoring van de openbare orde te voorkomen" ⁽¹¹⁾.

De ontworpen bepaling strekt ertoe aan een bestuurlijke overheid, te dezen de door de Vlaamse regering aangewezen ambtenaren, de bevoegdheid te verlenen om de ambtshalve tenuitvoerlegging van een bepaalde overheidsbeslissing mogelijk te maken. Aldus zou afgeweken worden van de regel dat de overheid zich vooraf tot de rechter moet wenden om dwang te mogen uitoefenen.

⁽⁹⁾ R.v.St., 21 oktober 1994, Legrand, nr. 49.811.

⁽¹⁰⁾ A. Mast, J. Dujardin, M. Van Damme en J. Vande Lanotte, Overzicht van het Belgisch administratief recht, Antwerpen, 1999, 15de uitg., pp. 7-8, nr. 9.

⁽¹¹⁾ Cass., 20 januari 1994, Arr. Cass., 1994, p. 79, nr. 35; met noot M. Nihoul, Dr. comm., 1994, 232.

De beslissing om die bevoegdheid te verlenen is een beleidsbeslissing. Het staat meer bepaald aan de decreetgever om te oordelen of er voldoende zwaarwichtige redenen zijn die verantwoorden dat er afgeweken wordt van het beginsel dat niemand, ook de overheid niet, zichzelf recht doet ⁽¹²⁾.

De Raad van State kan er alleen maar op wijzen dat het voornoemde beginsel essentieel is in een rechtsstaat, en dat de decreetgever daaraan slechts met de grootste omzichtigheid mag tornen.

15. In het ontworpen artikel 14, § 5, wordt een regeling opgezet in verband met administratieve geldboeten die kunnen worden opgelegd door de door de Vlaamse regering aangewezen ambtenaren, aan de persoon die werken of handelingen voortzet in strijd met een bevel tot stillegging.

Conform een beginsel van behoorlijk bestuur, zal de decreetgever in deze ook moeten voorzien in het recht voor betrokkene om gehoord te worden alvorens een beslissing wordt genomen.

Artikel 11

16. De gemachtigde heeft verklaard dat in het ontworpen artikel 15, § 3, de verwijzing naar "de staking van het strijdig gebruik" dient geschrapt te worden.

Slotopmerking

17. Rekening houdend met de hiervoren gemaakte opmerkingen, kan het voorontwerp van decreet beter worden gestructureerd als volgt :

"Artikel 1. (artikel 1 van het ontwerp).

⁽¹²⁾ Rdpl. A. Vanwelkenhuyzen, "La maxime «Nul ne peut se faire justice à soi-même», ses limites et ses sanctions en droit public belge", Rev. adm., 1967, (173), 179. Vgl. M.A. Flamme, Droit administratif, Brussel, 1989, I, p. 20, nr. 9.

Art. 2. (artikel 2, partim, van het ontwerp).

In artikel 5, § 6, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, vervangen bij het decreet van 22 februari 1995, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1" de tweede volzin wordt vervangen als volgt :

(zie opmerking 5);

2" er wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt :

(zie opmerking 4).

Art. 3. (artikel 3 van het ontwerp).

In hoofdstuk IV, afdeling II, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 22 februari 1995, wordt een artikel 6bis ingevoegd, dat luidt als volgt :

«Art. 6bis ... (zie voetnoot 1).».

Art. 4. (samenvoeging van de artikelen 2 (partim), 4, 5, 6 en 7 van het ontwerp).

In artikel 11 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995 en 18 mei 1999, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1" §§ 4 en 5 worden vervangen als volgt :

«§ 4 ... (zie artikel 4 van het ontwerp).

§ 5 ... (zie artikel 5 van het ontwerp).»;

2" in § 6, tweede lid, wordt de eerste volzin vervangen als volgt :

«... (zie opmerking 5)»;

3" aan § 6 wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt :

«... (zie opmerking 4)»;

4" § 9 wordt vervangen als volgt :

«§ 9 ... (zie artikel 6 van het ontwerp)»;

5" er wordt een § 10 toegevoegd, die luidt als volgt :

«§ 10 ... (zie artikel 7 van het ontwerp).».

Art. 5 (samenvoeging van de artikelen 8 tot 11 van het ontwerp).

In hetzelfde decreet wordt hoofdstuk V, bestaande uit de artikelen 13 tot 15, gewijzigd bij de decreten van 22 februari 1995 en 7 december 2001, vervangen als volgt :

«Hoofdstuk V. Handhaving

Art. 13. (artikel 9 van het ontwerp).

Art. 14. (artikel 10 van het ontwerp).

Art. 15. (artikel 11 van het ontwerp).»".

De kamer was samengesteld uit

de Heren W. DEROOVER,

eerste voorzitter,

D. ALBRECHT,
J. SMETS,

staatsraden,

J. VELAERS,

assessor van de afdeling wetgeving,

Mevrouw F. LIEVENS,

griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. B. WEEKERS, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld door Mevr. M.-C. CEULE, eerste referendaris - afdelingshoofd.

DE GRIFFIER,

DE EERSTE VOORZITTER,

F. LIEVENS

W. DEROOVER

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Sterk door overleg

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Brussel, 9 april 2003.

50/PC/brfadvMonumenten.

De Heer Paul VAN GREMBERGEN
Vlaams minister van Binnenlandse
Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en
Ambtenarenzaken

1000 BRUSSEL

Mijnheer de minister,

**Betreft : Adviesvraag nopens het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van
3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten**

U vroeg de Raad op 18 maart 2003 advies over genoemd voorontwerp van decreet.

De Raad stelt vast dat de voorgenomen wijzigingen tot doel hebben om het voorkomings-, handavings- en onderhoudsbeleid op een meer structurele wijze tot ontwikkeling te brengen.

De Raad gaat akkoord met de doelstellingen van de voorgenomen wijzigingen.

De Raad wenst wel een principiële vraag te stellen aangaande het bindend zijn van de adviezen van de betrokken administratie, zoals dat werd opgenomen in artikel 2 en 4 van het voorontwerp van decreet.

Conform de filosofie die aan de basis ligt van het beter bestuurlijk beleid meent de Raad dat adviezen van de administratie hun rol spelen in de voorbereiding van de beleidsbeslissing. Het bindend maken van een advies plaatst de administratie in de rol van de besluitvormers, wat niet in overeenstemming is met de principes inzake het beter bestuurlijk beleid.

In de hoop u met dit advies van dienst te kunnen zijn, teken ik

Pieter KERREMANS,
Administrateur-generaal.

Met de meeste hoogachting,

Xavier VERBOVEN,
Voorzitter.

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

In artikel 5, § 6, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, vervangen bij het decreet van 22 februari 1995, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° de tweede volzin wordt vervangen als volgt :

“De stedenbouwkundige attesten worden onderworpen aan het advies van de afdeling Monumenten en Landschappen.” ;

2° er wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt :

“In voorkomend geval vermeldt de instrumenterende ambtenaar in de overdrachtsakte dat een in artikel 14, § 1, eerste lid, bedoeld proces-verbaal werd opgemaakt en/of dat op het onroerend goed, ten gevolge van een definitieve rechterlijke beslissing, een verplichting rust om herstelmaatregelen uit te voeren of dat de rechterlijke beslissing werd uitgevoerd.”.

Artikel 3

In hoofdstuk IV, afdeling I, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 22 februari 1995, wordt een artikel 6bis ingevoegd, dat luidt als volgt :

“Artikel 6bis

De door de Vlaamse regering aangewezen ambtenaren hebben voor het onderzoek naar de waarden tot bescherming toegang tot de monumenten, stads- en dorpsgezichten, die op een ontwerp van lijst voorkomen, met uitzondering van de woningen en beroeps- en bedrijfslokalen. Het proces-verbaal van beschrijving dat wordt opgemaakt, heeft bewijskracht tot het tegendeel bewezen is.

De leden van de Koninklijke Commissie hebben eveneens, voor het onderzoek naar de waarden tot bescherming toegang tot de monumenten, stads- en dorpsgezichten, die op een ontwerp van lijst voorkomen, met uitzondering van de woningen en beroeps- en bedrijfslokalen.”.

Artikel 4

In artikel 11 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995 en 18 mei 1999, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° §§ 4 en 5 worden vervangen als volgt :

“§ 4. Werken kunnen niet worden aangevat zonder voorafgaande machtiging.

§ 5. De Vlaamse regering stelt algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud vast.” ;

2° in § 6, eerste lid, wordt de tweede volzin vervangen als volgt :

“De stedenbouwkundige attesten worden onderworpen aan het advies van de afdeling Monumenten en Landschappen.” ;

3° aan § 6 wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt :

“In voorkomend geval vermeldt de instrumenterende ambtenaar in de overdrachtsakte dat

een in artikel 14, § 1, eerste lid, bedoeld proces-verbaal werd opgemaakt en/of dat op het onroerend goed, ten gevolge van een definitieve rechterlijke beslissing, een verplichting rust om herstelmaatregelen uit te voeren of dat de rechterlijke beslissing werd uitgevoerd.”;

4° § 9 wordt vervangen als volgt :

“§ 9. Binnen de kredieten die hiervoor op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap zijn uitgetrokken, kan voor de onderhoudswerken waarvan de noodzaak bewezen is, een financiële bijdrage worden verleend aan de eigenaar, houder van zakelijke rechten of huurder die opdrachtgever is en de kosten ervan draagt onder de voorwaarden en in de verhoudingen die de Vlaamse regering vaststelt.

Het Vlaamse Gewest kan in de vorm van onderhoudsenveloppes een bijdrage leveren in de kosten voor de uitvoering van meerjarenonderhoudsplannen onder de voorwaarden die de Vlaamse regering vaststelt.

Voor de toepassing van dit decreet worden beschouwd als onderhoudswerken :

- 1° werkzaamheden die de Vlaamse regering als zodanig beschouwt met het oog op duurzaam behoud, op het voorkomen van verval en de dringende instandhouding van beschermde monumenten ;
- 2° werkzaamheden aan kenmerkende erfgoed-elementen die niet als monument zijn beschermd in beschermde stads- en dorpsgezichten ;
- 3° onderhoudsbevorderend gebruik van als monument beschermd erfgoed ;
- 4° werkzaamheden voor de herwaardering van bijzondere erfgoedkenmerken van beschermde stads- en dorpsgezichten, die er de eigenheid van bepalen, met inbegrip van het opstellen van een herwaarderingsplan ;
- 5° werkzaamheden aan kleinere onroerende erfgoedelementen ; dat zijn onroerende goederen die kleinere culturele erfgoedelementen vormen, al dan niet gelegen zijn in een beschermd landschap of beschermd stads- of dorpsgezicht, die al dan niet deel uitmaken van een niet als monument beschermd groter onroerend goed en die waardevol zijn vanuit artistiek, landschappelijk, historisch, weten-

schappelijk, industrieel-archeologisch, volkskundig of ander sociaal-cultureel oogpunt.” ;

5° er wordt een § 10 toegevoegd, die luidt als volgt :

“§ 10. Met ingang van 1994 stelt de Vlaamse regering de voorwaarden vast voor het toekennen van een Vlaamse Monumentenprijs.”.

Artikel 5

In hetzelfde decreet wordt hoofdstuk V, bestaande uit de artikelen 13 tot 15, gewijzigd bij de decreten van 22 februari 1995 en 7 december 2001, vervangen als volgt :

“HOOFDSTUK V

Handhaving

Artikel 13

§ 1. Volgende personen worden gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot vijf jaar en/of een geldboete van 26 tot 10.000 euro of met één van die straffen :

- 1° éénieder die aan een voor bescherming vatbaar of definitief beschermd monument of in een voor bescherming vatbaar of definitief beschermd stads- of dorpsgezicht werken uitvoert of handelingen stelt die strijdig zijn met de bepalingen van het besluit dat overeenkomstig artikel 5, § 1, of artikel 7 van dit decreet is genomen ;
- 2° éénieder die aan een voor bescherming vatbaar of definitief beschermd monument of in een voor bescherming vatbaar of definitief beschermd stads- of dorpsgezicht werken uitvoert of handelingen stelt die strijdig zijn met de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud, die overeenkomstig artikel 11, § 5, door de Vlaamse regering worden vastgesteld ;
- 3° de eigenaar, erfpachthouder, opstalhouder of vruchtgebruiker die verzuimt de overeenkom-

stig artikel 5, § 7, en 11, § 1, bepaalde voorschriften na te leven ;

- 4° éénieder, met inbegrip van de gebruiker en de persoon die dieren onder zijn hoede heeft, die een voor bescherming vatbaar of definitief beschermd monument of een goed, gelegen in een voor bescherming vatbaar of definitief beschermd stads- of dorpsgezicht, ontsiert, beschadigt of vernielt ;
- 5° éénieder die zonder de in artikel 11, § 4, voorgescreven machtiging, of in strijd met bij zodanige machtiging gestelde voorwaarden, werken uitvoert of handelingen stelt aan een beschermd monument of aan een in een beschermd stads- of dorpsgezicht gelegen onroerend goed ;
- 6° éénieder die werken of handelingen voortzet in strijd met een bevel tot stillegging of een beschikking in kort geding ;
- 7° de instrumenterende ambtenaar die verzuimt, bij overdracht van een monument dat op een ontwerp van lijst is opgenomen of van een beschermd monument, of bij overdracht van een onroerend goed gelegen in een op een ontwerp van lijst opgenomen stads- of dorpsgezicht of beschermd stads- of dorpsgezicht, overeenkomstig artikel 5, § 6, en 11, § 6, een stedenbouwkundig attest aan te vragen en/of verzuimt in de overdrachtsakte te vermelden dat genoemd monument of onroerend goed in een ontwerp van lijst is opgenomen of beschermd werd, en/of verzuimt in de overdrachtsakte te vermelden dat een in artikel 14, § 1, eerste lid, bedoeld proces-verbaal werd opgemaakt en/of dat op het onroerend goed, ten gevolge van een definitieve rechterlijke beslissing, een verplichting rust om herstelmaatregelen uit te voeren of dat de rechterlijke beslissing werd uitgevoerd ;
- 8° de eigenaar, erfpachthouder, opstalhouder of vruchtgebruiker die nalaat de mededeling aan de huurders of bewoners, pachters of gebruikers te doen overeenkomstig artikelen 5, § 3, en 8, § 3, van dit decreet, of die nalaat de administratie op de hoogte te brengen overeenkomstig artikelen 5, § 4, en 8, § 4, van dit decreet ;
- 9° de betrokkene die nalaat de herstelmaatregelen vermeld in de in § 1, 7°, bedoelde overdrachtsakte uit te voeren.

§ 2. De in § 1 bedoelde straffen bestaan minimaal uit een gevangenisstraf van vijftien dagen en een

geldboete van 50 euro of één van deze straffen alleen :

- 1° indien de misdrijven bedoeld in § 1, gepleegd worden door instrumenterende ambtenaren, vastgoedmakelaars en andere personen die in de uitoefening van hun beroep of activiteit onroerende goederen kopen, verkavelen, te koop of te huur zetten, verkopen of verhuren, bouwen of vaste of verplaatsbare inrichtingen ontwerpen en/of opstellen of door personen die bij die verrichtingen als tussenpersonen optreden, bij de uitoefening van hun beroep ;
 - 2° indien een nieuwe overtreding wordt begaan binnen de twee jaar na een vorig vonnis of arrest dat een veroordeling bevat wegens één van de bedoelde misdrijven en kracht van gewijsde heeft verkregen.
- § 3. De rechtspersonen die de in artikel 13, § 1, bedoelde misdrijven begaan, worden gestraft met één of meer van de volgende straffen :
- 1° geldboete ;
 - 2° bijzondere verbeurdverklaring ; de bijzondere verbeurdverklaring uitgesproken ten aanzien van publiekrechtelijke rechtspersonen kan enkel betrekking hebben op goederen die vatbaar zijn voor burgerlijk beslag ;
 - 3° bekendmaking of verspreiding van de beslissing ;
 - 4° sluiting van één of meer inrichtingen, met uitzondering van de inrichtingen waar werkzaamheden worden verricht die behoren tot een opdracht van openbare dienstverlening ;
 - 5° verbod een werkzaamheid te verrichten die deel uitmaakt van het maatschappelijk doel, met uitzondering van werkzaamheden die behoren tot een opdracht van openbare dienstverlening ;
 - 6° ontbinding, die evenwel niet kan worden uitgesproken tegen publiekrechtelijke rechtspersonen.”.

Artikel 14

§ 1. Onverminderd de bevoegdheden van de burgemeesters en de agenten en officieren van gerechtelijke politie, zijn de door de Vlaamse regering aangewezen ambtenaren bevoegd om de inbreuken op

de bepalingen, die bij of krachtens dit decreet zijn opgelegd, op te sporen en vast te stellen. Hun vaststellingen worden vastgelegd bij proces-verbaal dat bewijskracht heeft tot het tegendeel bewezen is.

De overtreder wordt binnen vijftien dagen van het proces-verbaal op de hoogte gebracht via een aangetekende brief met ontvangstbewijs.

Om de in dit decreet omschreven misdrijven op te sporen en vast te stellen in een proces-verbaal, krijgen de ambtenaren die door de Vlaamse regering zijn aangewezen, de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie.

§ 2. De genoemde personen mogen bij de uitoefening van hun ambt op elk ogenblik van de dag of nacht, zonder voorafgaande waarschuwing, vrij binnengaan in alle onroerende goederen die voor bescherming vatbaar en beschermd zijn.

Tot de ruimten die als woning dienen en in beroeps- en bedrijfslokalen, hebben zij enkel toegang tussen acht uur 's morgens en achttien uur 's avonds, met machtiging van de onderzoeksrechter.

§ 3. Indien de verboden werken of handelingen uitgevoerd worden en de overtreder zich ter plaatse bevindt, kunnen de ambtenaren die door de Vlaamse regering zijn aangewezen, mondeling bevelen om werken stil te leggen of handelingen te staken die in overtreding zijn met bepalingen van dit decreet.

Het schriftelijk bevel wordt aan de overtreder ter ondertekening voor ontvangst voorgelegd in twee exemplaren, waarvan één voor de verbalisant. Indien de overtreder weigert te tekenen, wordt het motief voor de weigering en, eventueel de weigering zich te rechtvaardigen, in het proces-verbaal opgenomen.

Zo nodig doen de ambtenaren een beroep op de gewapende macht.

Indien de genoemde ambtenaren ter plaatse niemand aantreffen, dan brengen zij ter plaatse het schriftelijk bevel tot onmiddellijke staking van de werken op een zichtbare plaats aan.

Het bevel om de werken stil te leggen of de handelingen te staken, wordt in het proces-verbaal vermeld.

De betrokkene kan in kort geding de opheffing van de maatregel vorderen tegen het Vlaamse Ge-

west. De vordering wordt gebracht voor de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg in het ambtsgebied waarvan het werk of de handelingen werden uitgevoerd. Boek II, Titel VI van het Gerechtelijk Wetboek is van toepassing op de inleiding en de behandeling van de vordering.

§ 4. De ambtenaren die door de Vlaamse regering zijn aangewezen, kunnen overgaan tot het leggen der zegels en de inbeslagname van werk- en voertuigen.

§ 5. a) Onverminderd de bepalingen van artikel 13, wordt een administratieve geldboete van 5.000 euro opgelegd aan de persoon die werken of handelingen voortzet in strijd met een bevel tot stillegging.

b) De administratieve geldboete wordt opgelegd door de door de Vlaamse regering aangewezen ambtenaren.

De betrokkene wordt van de beslissing tot het opleggen van de administratieve geldboete in kennis gesteld bij aangetekende brief met bericht van ontvangst.

De Vlaamse regering stelt hieromtrent de nadere regels vast.

c) De ambtenaren daartoe aangewezen door de Vlaamse regering beslissen over de gemotiveerde verzoeken om kwijtschelding, vermindering of uitstel van betaling van de in § 5, a), bedoelde geldboeten.

Het verzoek schorst de bestreden beslissing.

d) De in § 5, c), bedoelde verzoeken worden binnen 15 dagen, te rekenen vanaf de datum van de afgifte ter post van de in § 5, b), tweede lid, bedoelde aangetekende brief, gericht aan de daartoe door de Vlaamse regering aangewezen ambtenaren.

De in het vorige lid bedoelde ambtenaren kunnen de verzoeker horen indien deze daarom verzoekt in de aangetekende brief waarmee hij zijn gemotiveerd verzoek tot kwijtschelding, vermindering of uitstel heeft ingediend. De verzoeker kan zich laten bijstaan door een advocaat of door een ander persoon naar keuze.

e) De ambtenaren daartoe aangewezen door de Vlaamse regering nemen een beslissing binnen 30 dagen, te rekenen vanaf de datum

van de afgifte ter post van het in § 5, d), bedoelde verzoek.

De beslissing van de bevoegde ambtenaren wordt bij aangetekende brief, met bericht van ontvangst, ter kennis gebracht van de indiener van het verzoekschrift.

Bij een met redenen omkleed aangetekend schrijven, gericht aan de indiener van het verzoek, kan de bevoegde ambtenaar de voormelde termijn eenmalig verlengen met 30 dagen.

- f) Indien de beslissing niet is verzonden binnen de in § 5, e), gestelde termijn, wordt het verzoek geacht te zijn ingewilligd.
- g) De administratieve geldboete moet worden betaald binnen 60 dagen na de kennisgeving van de definitieve beslissing.
- h) De vordering tot voldoening van de administratieve geldboete verjaart door verloop van vijf jaar, te rekenen vanaf de dag waarop zij is ontstaan.

De verjaring wordt gestuit op de wijze en onder de voorwaarden bepaald bij de artikelen 2244 en volgende van het Burgerlijk Wetboek.

- § 6. a) Bij gebrek aan voldoening van de administratieve geldboete en toebehoren, wordt door de met de invordering belaste ambtenaar een dwangbevel uitgevaardigd.

Dit dwangbevel wordt gevisieerd en uitvoerbaar verklaard door de daartoe door de Vlaamse regering aangewezen ambtenaar.

- b) De betekening van het dwangbevel gebeurt bij gerechtsdeurwaardersexploot of bij aangetekend schrijven.
- c) Op het dwangbevel zijn de bepalingen van toepassing van deel V van het Gerechtelijk Wetboek houdende bewarend beslag en middelen tot tenuitvoerlegging. Bewarend beslag en middelen tot tenuitvoerlegging ten aanzien van publiekrechtelijke rechtspersonen kunnen enkel betrekking hebben op goederen die vatbaar zijn voor burgerlijk beslag.
- d) Binnen een termijn van 30 dagen na de betekening van het dwangbevel kan de betrok-

kene bij gerechtsdeurwaardersexploot een met redenen omkleed verzet doen, houdende dagvaarding van het Vlaamse Gewest, bij de rechtbank van het arrondissement van de plaats waar de goederen gelegen zijn.

Dit verzet schorst de tenuitvoerlegging van het dwangbevel.

Artikel 15

§ 1. Onverminderd de straf en de eventuele schade-loosstelling, beveelt de rechtbank, op vordering van de door de Vlaamse regering aangewezen ambtenaren, de plaats in de oorspronkelijke toestand te herstellen.

De rechtbank bepaalt, na overweging van de voorgestelde termijn in de herstellvordering, voor de uitvoering van de herstelmaatregelen een termijn van maximaal drie jaar. Na het verstrijken van die termijn, kan de rechtbank, op vordering van de door de Vlaamse regering aangewezen ambtenaren, een dwangsom per dag vertraging in de tenuitvoerlegging van de herstelmaatregel bepalen.

De herstellvordering wordt door de ambtenaren aangewezen door de Vlaamse regering, in naam van het Vlaamse Gewest, bij het parket ingeleid door een gewone brief. De vordering vermeldt minstens de geldende voorschriften en een omschrijving van de toestand die aan het misdrijf voorafging en de termijn binnen dewelke het herstel in de oorspronkelijke staat dient te gebeuren.

De door de Vlaamse regering aangewezen ambtenaren brengen het proces-verbaal met herstellvordering eveneens ter kennis van de stedenbouwkundig inspecteur.

§ 2. De overtreder brengt de Vlaamse regering onmiddellijk op de hoogte via een aangetekende brief of bij afgifte tegen ontvangstbewijs, indien hij de opgelegde herstelmaatregel vrijwillig heeft uitgevoerd. Daarop maakt de ambtenaar die door de Vlaamse regering is aangewezen onmiddellijk na controle ter plaatse een proces-verbaal van vaststelling op.

De ambtenaar die door de Vlaamse regering is aangewezen, zendt een afschrift van het proces-verbaal van vaststelling aan de overtreder.

Behoudens bewijs van het tegendeel, geldt enkel het proces-verbaal van vaststelling als bewijs van het herstel en van de datum van het herstel.

§ 3. Als de plaats niet binnen de termijn die door de rechtbank werd gesteld in de vorige staat wordt hersteld, beveelt het vonnis of arrest dat de Vlaamse regering of de door de Vlaamse regering aangewezen ambtenaren ambtshalve voor de uitvoering ervan moeten zorgen.

De overheid of de particulier die het vonnis of arrest uitvoert, is gerechtigd om de materialen en voorwerpen, afkomstig van de herstelling van de plaats of van de staking van het strijdig gebruik, die door de Vlaamse regering als niet-historisch worden aangeduid, te verkopen en te verwijderen.

De overtreder die in gebreke blijft, is verplicht alle uitvoeringskosten, verminderd met de opbrengst van de verkoop der materialen en voorwerpen, te vergoeden op vertoon van een staat, opgesteld door de overheid of begroot en uitvoerbaar verklaard door de beslagrechter in de burgerlijke rechtbank.

§ 4. De dagvaarding voor de correctionele rechtbank of het exploit tot inleiding van het geding is pas ontvankelijk na overschrijving op het hypotheekkantoor, bevoegd voor de plaats waar de onroerende goederen gelegen zijn.

Iedere in de zaak gewezen beslissing is tegenstelbaar aan derden-verkrijgers, van wie de titel van eigendomsverkrijging niet was overgeschreven vóór de in het eerste lid bedoelde overschrijving.

De dagvaarding of het exploit vermeldt de kadastrale omschrijving van het onroerend goed dat het voorwerp is van het misdrijf, en identificeert de eigenaar ervan, in de vorm en onder de sanctie, voorgeschreven door de wetgeving inzake de hypotheeken.

Iedere in de zaak gewezen eindbeslissing wordt op de kant van de overschrijving van de in het eerste lid bedoelde dagvaarding of exploit ingeschreven, conform artikel 84 van de Hypotheekwet.

Hetzelfde geldt voor het proces-verbaal waarbij wordt vastgesteld dat het vonnis is uitgevoerd.

Als openbare besturen of derden wegens het in gebreke blijven van de veroordeelde gedwongen zijn om het vonnis uit te voeren, wordt de schuldvordering die daar voor hun rekening uit voortvloeit, gewaarborgd door een wettelijke hypotheek, die in-

geschreven, vernieuwd, verminderd of geheel of gedeeltelijk doorgehaald wordt overeenkomstig de bepalingen in hoofdstukken IV en V van de Hypotheekwet.

Die waarborg dekt ook de schuldvordering ten gevolge van de kosten van de hypothecaire formaliteiten, die door hen zijn voorgeschoten en die ten laste komen van de veroordeelde."

Brussel, 9 mei 2003.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Patrick DEWAELE

*De Vlaamse minister van Binnenlandse
Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd
en Ambtenarenzaken,*

Paul VAN GREMBERGEN
